

TÜRK GIDA KODEKSİ TAKVİYE EDİCİ GIDALAR TEBLİĞİ

(TEBLİĞ NO: 2013/49)

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; takviye edici gıdaların tekniğine uygun ve hijyenik şekilde üretim, hazırlama, işleme, muhafaza, depolama, taşıma ve piyasaya arzını sağlamak üzere ürün özelliklerini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ; takviye edici gıdaları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ;

a) 29/12/2011 tarihli ve 28157 3 üncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğine dayanılarak,

b) 2002/46/EC sayılı Gıda Takviyeleri ile ilgili Üye Ülke Mevzuatının Birbirine Yaklaştırılması ile ilgili Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifine paralel olarak

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı,

b) Besin ögesi: Vitaminler veya mineralleri,

c) Botanikler: Bitkiler, otlar, mantar, alg ve bunların ekstraktlarını,

ç) Diğer maddeler: Vitaminler, mineraller ve botanikler dışında besleyici veya fizyolojik etkileri bulunan maddeleri,

d) Takviye edici gıda: Normal beslenmeyi takviye etmek amacıyla, vitamin, mineral, protein, karbonhidrat, lif, yağ asidi, amino asit gibi besin öğelerinin veya bunların dışında besleyici veya fizyolojik etkileri bulunan bitki, bitkisel ve hayvansal kaynaklı maddeler, biyoaktif maddeler ve benzeri maddelerin konsantre veya ekstraktlarının tek başına veya karışımlarının kapsül, tablet, pastil, tek kullanımlık toz paket, sıvı ampul, damlalıklı şişe ve diğer benzeri sıvı veya toz formlarda hazırlanarak günlük alım dozu belirlenmiş ürünleri,

ifade eder.

Ürün özellikleri

MADDE 5 – (Değişik:RG-21/11/2015-29539)

(1) Bu Tebliğ kapsamındaki takviye edici gıdaların özellikleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Takviye edici gıdalarda, sadece ek-1’de yer alan vitamin ve mineraller, ek-2’de belirtilen formlarda ve alt formlarında kullanılır. Ek-2’de yer almayan alt formlar Bakanlıkça değerlendirilir ve Bakanlık resmî internet sitesinde yayımlanır.

b) Takviye edici gıdalarda kullanılan besin öğelerinin günlük maksimum limitleri etiket beyanı üzerinden ek-3’e uygun olarak belirlenir. Besin öğeleri dışındaki botanikler ve diğer maddeler ile ilgili Bakanlıkça maksimum limiti belirlenen bileşenlerin maksimum limit değerlendirmesi etiket beyanı üzerinden yapılır.

c) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen ve takviye edici gıdaların bileşiminde bulunan botanikler, Bakanlık tarafından oluşturulan ve Bakanlık resmî internet sitesinde yayımlanan Bitki Listesine uygun olur.

ç) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen ve takviye edici gıdaların bileşiminde bulunan diğer maddeler, Bakanlıkça oluşturulan ve Bakanlık resmî internet sitesinde yayımlanan Takviye Edici Gıdalarda Kullanımı Yasak ve Kısıtlı Maddeler Listesine uygun olur.

d) Takviye edici gıdalar son tüketiciye sadece hazır ambalajlı olarak sunulur.

e) Vitamin ve mineral içeren takviye edici gıdalarda; üretici tarafından tüketilmesi tavsiye edilen ürünün günlük porsiyonundaki her bir besin öğesinin etikette belirtilen miktarı, 11 yaş ve üzeri bireyler için 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinde yer alan beslenme referans değerinin minimum %15’i olur. 4-10 yaş grubu çocuklar için ise bu değer yarısı alınır.

f) Beslenme referans değerinin %15’inden az olan besin öğeleri yalnızca etiketin bileşenler listesinde yer alır.

g) Besin öğeleri dışındaki botanikler ve diğer maddeler ile ilgili Bakanlıkça belirlenen minimum limitleri karşılamayan bileşenler yalnızca etiketin bileşenler listesinde yer alır.

ğ) Bu Tebliğin eklerinde yer alan vitamin ve minerallerin, bunların formları ve alt formlarının adlandırmasında eş anlamlı kelimeler kullanılabilir.

h) 2-4 yaş grubuna yönelik ürünler ile ilgili değerlendirme Bakanlıkça yapılır.

Katkı maddeleri

MADDE 6 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kullanılan katkı maddeleri, 30/6/2013 tarihli ve 28693 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Aroma vericiler ve aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenleri

MADDE 7 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerde kullanılan aroma vericiler ve aroma verme özelliği taşıyan gıda bileşenleri 29/12/2011 tarihli ve 28157 3 üncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Aroma Vericiler ve Aroma Verme Özelliği Taşıyan Gıda Bileşenleri Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Bulaşanlar

MADDE 8 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerdeki bulaşanların miktarları, 29/12/2011 tarihli ve 28157 3 üncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Bulaşanlar Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Pestisit kalıntıları

MADDE 9 – (Değişik:RG-21/11/2015-29539)

(1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerdeki pestisit kalıntı miktarları, 25/8/2014 tarihli ve 29099 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Hijyen

MADDE 10 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda Hijyeni Yönetmeliği ile 29/12/2011 tarihli ve 28157 3 üncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Mikrobiyolojik Kriterler Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Veteriner ilaçları tolerans düzeyleri

MADDE 11 – (1) Bu Tebliğ kapsamındaki ürünlerde bulunabilecek veteriner ilaçları kalıntı düzeyleri 4/5/2012 tarihli ve 28282 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Hayvansal Gıdalarda Bulunabilecek Farmakolojik Aktif Maddelerin Sınıflandırılması ve Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Ambalajlama

MADDE 12 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin ambalajları, 29/12/2011 tarihli ve 28157 3 üncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

Etiketleme

MADDE 13 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünler, 29/12/2011 tarihli ve 28157 3 üncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinde yer alan hükümlere uygun olur.

(2) Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğindeki kuralların yanında aşağıda belirtilen kurallara da uyulur:

a) Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinin Beşinci Bölümü, bu Tebliğ kapsamındaki ürünlere uygulanmaz.

b) Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinin 17 nci maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde, bu Tebliğ kapsamındaki ürünler sadece “takviye edici gıda” adı altında piyasaya arz edilir.

c) Takviye edici gıdaların etiketinde, sunumunda ve reklâmında; bir hastalığı önleme, tedavi etme veya iyileştirme özelliğine sahip olduğunu bildiren veya böyle özelliklere atıfta bulunan ifadeler yer alamaz.

ç) Takviye edici gıdaların etiketinde, sunumunda ya da reklâmında; besin öğelerinin yeterli ve dengeli bir beslenme ile karşılanamayacağını belirten, ima eden veya vurgulayan ifadeler yer alamaz.

d) Takviye edici gıdalarda bulunan besin öğeleri, botanikler ve diğer maddelerin miktarları, ürünün tüketilmesi önerilen günlük porsiyonu üzerinden etikette sayısal olarak belirtilir. Vitamin ve mineraller için Ek-1’de belirtilen birimler kullanılır.

e) Vitamin ve minerallerle ilgili bilgiler verilirken, (d) bendinde beyan edilen değerler, Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinde yer alan beslenme referans değerlerinin yüzdesi olarak da etikette belirtilir. Vitamin ve mineraller için referans değerlerinin yüzdesi grafik formunda da verilebilir.

f) Beslenme referans değeri olmayan besin öğeleri için “beslenme referans değeri yoktur.” ifadesi etiket üzerinde belirtilir.

g) **(Değişik:RG-21/11/2015-29539)** Piyasa kontrolleri sırasında (d) bendinde beyan edilen değerler için sapma oranları, etiket beyanı üzerinden vitaminler için -% 20 ila +% 50 arasında, mineraller için -% 20 ila +% 45 arasında, diğer maddeler için -% 20 ila +% 20 arasında olarak uygulanır. Bu sapma oranları dışındaki üreticinin beyan ettiği sapma oranları Bakanlıkça değerlendirilir. Uygulama sonucunda elde edilen değer;

1) Ek-3'te yer alan ve maksimum limiti belirlenmiş besin öğeleri için belirlenen maksimum değerler sapma oranı kadar geçilebilir.

2) Ek-3'te yer alan maksimum limiti belirlenmemiş ancak maksimum limiti Bakanlıkça belirlenen besin öğeleri, botanikler ve diğer maddeler için maksimum değerler sapma oranı kadar geçilebilir.

3) Ek-3'te yer alan besin öğeleri için Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği kapsamındaki belirgin miktarın sapma oranı kadar altına inebilir.

4) Minimum limitleri Bakanlıkça belirlenen botanikler ve diğer maddeler için minimum değerlerin sapma oranı kadar altına inebilir.

ğ) **(Değişik:RG-21/11/2015-29539)** 2 yaşın altındaki bebek ve küçük çocuklar için takviye edici gıda üretilemez ve piyasaya arz edilemez.

h) **(Değişik:RG-21/11/2015-29539)** Bu Tebliğ kapsamında 2-4 veya 4-10 yaş grubuna yönelik ürünlerin etiketinde ürün adıyla birlikte “2-4 yaş grubu çocukların kullanımına uygundur.” veya “4-10 yaş grubu çocukların kullanımına uygundur.” ifadesi belirtilir. Bu yaş gruplarına yönelik olmayan takviye edici gıdaların etiketinde çocuklara yönelik olduğunu ima eden şekil, resim ve ifade yer alamaz.

ı) Üretici tarafından, yetişkin kadın ve erkekler ile gençlik ve yaşlılık dönemlerine yönelik tavsiye edilen ürünlerin etiketinde ürünün, tavsiye edilen kullanıcı grubu veya yaş grubu için üretildiğini belirten ifade yer alabilir.

i) Takviye edici gıdaların etiketinde aşağıdaki ifadelerin beyan edilmesi gerekir:

1) **(Değişik:RG-21/11/2015-29539)** Besin öğesi, botanik ve diğer maddelerden en az biri üzerinden ürünü karakterize eden isim.

2) Üretici tarafından tüketilmesi tavsiye edilen günlük porsiyon miktarı.

3) “Tavsiye edilen günlük porsiyonu aşmayın.” ifadesi.

4) “Takviye edici gıdalar normal beslenmenin yerine geçemez.” ifadesi.

5) “Çocukların ulaşamayacağı yerde saklayın.” ifadesi.

6) “İlaç değildir. Hastalıkların önlenmesi veya tedavi edilmesi amacıyla kullanılmaz.” ifadesi.

7) **(Değişik:RG-21/11/2015-29539)** “Hamilelik ve emzirme dönemi ile hastalık veya ilaç kullanılması durumlarında doktorunuza danışın.” ifadesi veya ürün için gerekli olması durumunda bu ifadeyi daha kısıtlayıcı ifadeler.

8) Üreticinin diğer uyarıları.

j) (i) bendinin 6 numaralı alt bendinde yer alan “İlaç değildir.” ifadesi Ek-5'te tanımlanan ‘x’ yüksekliğinin en az 3 mm olduğu punto büyüklüğündeki karakterler kullanılarak yazılır.

k) **(Ek:RG-21/11/2015-29539)** Takviye edici gıdaların net miktarı, kapsül, tablet, pastil, tek kullanımlık toz paket, sıvı ampul, damlalıklı şişe ve diğer benzeri formların sayısı üzerinden verilebilir.

l) **(Ek:RG-21/11/2015-29539)** Bir hastalığı önleme, tedavi etme veya iyileştirme özelliğine sahip olduğu beyan edilmeyen ve organ ismi kullanılmayan ifadeler ticari marka, marka adı veya ticari ad olarak kullanılabilir.

m) **(Ek:RG-21/11/2015-29539)** Takviye edici gıdaların saşe, blister, ampul, şişe gibi hazır ambalajın dış ambalajla birlikte piyasaya arz edildiği durumlarda, hazır ambalajda Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği ve bu Tebliğde yer alan zorunlu etiket bilgileri aranmaz. Zorunlu etiket bilgileri takviye edici gıdanın dış ambalajında aranır.

Taşıma ve depolama

MADDE 14 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerin taşınması ve depolanması, Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin gıdaların taşınması ve depolanması ile ilgili hükümlerine uygun olur.

Numune alma ve analiz metotları

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ kapsamında yer alan ürünlerden Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinde belirtilen kurallara uygun olarak numune alınır ve uluslararası kabul görmüş analiz metotları uygulanır.

İdari yaptırım

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğe aykırı davranışlar hakkında 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun ilgili maddelerine göre idari yaptırım uygulanır.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 – (Değişik:RG-17/9/2017-30183)

(1) Gıda işletmecisi, bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ithal edilen veya üretilen veya işlenen veya piyasaya arz edilen ve bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra da ithal edilmesi veya üretilmesi veya işlenmesi veya piyasaya arz edilmesi devam eden aynı takviye edici gıdaları 31/12/2016 tarihine kadar bu Tebliğ hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır. Ancak, 2/5/2013 tarihli ve 28635 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Takviye Edici Gıdaların İthalatı, Üretimi, İşlenmesi ve Piyasaya Arzına İlişkin Yönetmelik kapsamında 31/12/2016 tarihine kadar onay almış veya onay başvurusunda bulunmuş ve 17/9/2017 tarihinden önce piyasaya arz edilmiş ürünler 1/7/2018 tarihine kadar piyasada bulunabilir.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

¹ Bu değişiklik 1/1/2015 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

² Bu değişiklik 1/1/2017 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.